

Styrets beretning

Første halvår 2019

(Konserntall. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt).

Hovedtrekk første halvår 2019

- Resultatet var 1.729 millioner kroner og 520 millioner bedre enn i første halvår 2018. Bedringen skyldes i stor grad gevinst ved etablering av Fremtind Forsikring på 460 millioner kroner og oppskrivning av eiendommer i SpareBank 1 Forsikring med 116 millioner kroner. I første halvår 2018 var det engangsgevinster på 240 millioner kroner (Vippsfusjon og salg hovedkontor)
- Resultatet i kjernevirksomheten er godt, og uten engangsgevinster ville resultatet vært 1.153 millioner kroner (969 mill). Avkastning på egenkapitalen ville da vært 12,4 prosent (11,5 prosent)
- Ren kjernekapitaldekning per 30. juni 2019 15,0 prosent (15,0 prosent)
- Avkastning på egenkapitalen ble 19,0 prosent (14,4 prosent)

Overskudd på 1.729 millioner kroner i første halvår 2019

- Resultat før skatt 2.003 millioner kroner (1.345 millioner)
- Resultat 1.729 millioner kroner (1.209 millioner)
- Avkastning på egenkapital 19,0 prosent (14,4 prosent)
- Ren kjernekapitaldekning 15,0 prosent (15,0 prosent)
- Vekst i utlån 5,7 prosent (7,6 prosent) og innskudd 7,7 prosent (6,3 prosent) siste 12 måneder
- Vekst i utlån til privatmarkedet var på 6,7 prosent (10,6 prosent) siste 12 måneder og privatmarkedslån utgjør 68 prosent (67 prosent) av totale utlån
- Vekst i utlån til næringsliv var på 3,6 prosent (2,0 prosent) siste 12 måneder
- Tap på utlån og garantier 126 millioner kroner (127 millioner), 0,16 prosent (0,17 prosent) av brutto utlån
- Resultat per egenkapitalbevis 8,23 kroner (5,75). Bokført verdi per egenkapitalbevis 87,04 kroner (80,21)

Hovedpunkter andre kvartal 2019

- Resultat 683 millioner kroner (743 millioner)
- Avkastning på egenkapitalen 14,9 prosent (17,9 prosent)
- Uten engangsgevinster ville resultatet vært 567 millioner kroner (503) millioner, og avkastning på egenkapitalen ville vært 12,4 prosent (12,1 prosent)
- Netto resultat finansielle eiendeler og eierinteresser 336 millioner kroner (300 millioner)
- Tap på utlån 59 millioner kroner (78 millioner), 0,14 prosent (0,20 prosent) av brutto utlån
- Resultat per egenkapitalbevis 3,21 kroner (3,54 kroner)

Resultat 520 millioner kroner bedre enn i første halvår 2018

SpareBank 1 SMN oppnådde i første halvår 2019 et resultat før skatt på 2.003 millioner kroner (1.345 millioner). Overskuddet er 1.729 millioner kroner (1.209 millioner) og avkastning på egenkapitalen 19,0 prosent (14,4 prosent).

Samlede driftsinntekter i første halvår 2019 utgjorde 2.470 millioner kroner (2.297 millioner). Det gir en økning på 173 millioner kroner fra året før. Av inntektsveksten kommer 117 millioner kroner fra bankdriften og 56 millioner fra bankens datterselskaper.

Driftskostnadene ble 1.404 millioner kroner (1.306 millioner) i første halvår 2019. Av økningen på 98 millioner kroner kommer 34 millioner kroner fra bankdriften og 64 millioner fra økt aktivitet i datterselskapene.

Resultatandelen av eierinteresser og tilknyttede selskaper var 786 millioner kroner (181 millioner), inklusiv gevinst ved etablering av Fremtind på 460 millioner kroner. SpareBank 1 Gruppen hadde et svært godt resultat i første halvår som følge av oppskrivning av eiendom i andre kvartal 2019, og SpareBank 1 SMN sin resultatandel var 224 millioner kroner (117 millioner), hvor oppskrivning av eiendommer utgjorde 116 millioner kroner.

Avkastning på finansielle instrumenter ble 277 millioner kroner (299 millioner),

Tap på utlån og garantier ble på 126 millioner kroner (127 millioner), i hovedsak innenfor oljerelatert virksomhet.

Etter et første kvartal med svak vekst i utlån til bolig tok veksten seg opp i andre kvartal. Vekst siste 12 måneder var på utlån 5,7 prosent (7,6 prosent) og på innskudd 7,7 prosent (6,3 prosent).

Ren kjernekapitaldekning var per 30. juni 2019 15,0 prosent (15,0 prosent). Målsatt ren kjernekapitaldekning er 15,0 prosent.

Kursen på bankens egenkapitalbevis (MING) var ved halvårsskiftet 97,70 kroner (84,50). Det er i 2019 utbetalt et kontantutbytte på 5,10 kroner (4,40) per egenkapitalbevis for 2018.

Resultatet per egenkapitalbevis var 8,23 kroner (5,75). Bokført verdi var 87,04 kroner (80,21) per egenkapitalbevis.

Økte netto renteinntekter

Netto renteinntekter økte med 164 millioner kroner til 1.313 millioner (1.149 millioner) i første halvår 2019. Økningen skyldes utlåns- og innskuddsvekst til privat- og næringslivskunder, samtidig som økte markedsrenter har gitt bedre forrentning på bankens egenkapital og økte innskuddsmarginer.

Markedsrenten uttrykt ved tremåneders NIBOR har siste 12 måneder økt med omtrent 50 punkter. Selv om det i perioden er gjennomført to generelle renteøkninger er marginene på utlån svekket i 2019, mens innskuddsmarginene er noe styrket. Etter Norges Banks vedtak i juni om å øke styringsrenten med ytterligere 0,25 prosent er det varslet en ny renteøkning på boliglån på inntil 25 punkter med virkning fra 15. august 2019.

Med utsikter om ytterligere økninger i Norges Banks styringsrente vil banken løpende justere prisingen på utlån og innskudd. Konkurransen om boliglånskundene har blitt skarpere, noe som har gitt både lavere vekst og press på utlånsrentene.

Økte andre inntekter

Provisjonsinntekter og øvrige driftsinntekter økte i 2019 med 9 millioner kroner til 1.157 millioner (1.149 millioner).

Rentenetto fra lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt inntektsføres som provisjonsinntekter. Provisjonsinntektene for lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt utgjorde i første halvår 2019 samlet 178 millioner kroner (193 millioner). Inntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt er redusert med 15 millioner som følge av reduserte marginer.

Andre provisjonsinntekter ble 980 millioner kroner (956 millioner). Veksten på 24 millioner kroner er drevet av økte inntekter på regnskapstjenester og verdipapirtjenester.

Høy produktdekning hos kundene er viktig for banken. Det gir høy kundetilfredshet og en diversifisert inntektsstrøm for banken.

Provisjonsinntekter (mill. kr)	1. halvår		Endring
	2019	2018	
Betalingstjenester	103	99	4
Kredittkort	29	31	-1
Sparing og forvaltning	45	52	-7
Forsikring	89	87	2
Garantiprovisjoner	25	32	-8
Eiendomsmegling	199	203	-4
Regnskapstjenester	278	241	38
Markets	187	178	10
Øvrige provisjoner	24	34	-10
Provisjoner eks. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	980	956	24
Provisjoner fra SB1 Boligkreditt	169	185	-16
Provisjoner fra SB1 Næringskreditt	8	7	1
Sum provisjonsinntekter	1.157	1.149	9

God avkastning på finansielle investeringer

Samlet avkastning på finansielle investeringer ble 277 millioner kroner (299 millioner). Dette fordeler seg slik:

- Finansielle derivater har gitt gevinster på 63 millioner kroner (142 millioner). Dette er i all hovedsak gevinster på renteinstrumenter og tilskrives renteoppgang gjennom første halvår. Det er også gevinster på obligasjonsporteføljen, som har samlede gevinster på 47 millioner kroner (tap 36 millioner)
- Tap ved sikringsbokføring ble 5 millioner kroner (tap 6 millioner)
- Gevinst og utbytte på aksjer i banken og datterselskaper var 120 millioner kroner (123 millioner). Gevinsten er i hovedsak på aksjer i Visa (28 millioner kroner), badwill ved oppkjøpet av DeBank (30 millioner kroner) og gevinster på aksjer i SMN Invest (49 millioner kroner)
- Øvrige finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi inkluderer verdiendring på bankens portefølje av fastrentelån og har gitt en gevinst på 6 millioner kroner (12 millioner)
- Inntekter fra valutaforretninger på 23 millioner kroner (26 millioner) er inntekter fra valutahandel i SpareBank 1 Markets og resultat av kurssvingninger på bankens finansiering i utenlandsk valuta
- Gevinster på aksjer og aksjederivater i SpareBank 1 Markets var samlet 23 millioner kroner (37 millioner)

Avkastning finansielle investeringer (mill. kr)	1. halvår		Endring
	2019	2018	
Gevinst/(tap) på sertifikater og obligasjoner	47	-36	83
Gevinst/(tap) på finansielle derivater	63	142	-79
Gevinst/(tap) på finansielle instrumenter knyttet til sikringsbokføring	-5	-6	1
Gevinst/(tap) på aksjer (inkl utbytte)	120	123	-3
Gevinst/(tap) på øvrige finansielle instrumenter til virkelig verdi (FVO)	6	12	-6
Gevinst/(tap) på valuta	23	26	-3
Gevinst/(tap) på aksjer og aksjederivater i SpareBank 1 Markets	23	37	-14
Netto resultat fra finansielle instrumenter	277	299	-22

Produktselskaper og andre tilknyttede selskaper

Gjennom produktselskapene får bankens kunder tilgang til et bredere produktspekter og banken mottar provisjonsinntekter. Produktselskapene gir også banken avkastning på investert kapital. Samlet resultat i produktselskapene og andre tilknyttede selskaper ble 326 millioner kroner (183 millioner) i første halvår 2019. I tillegg har SpareBank 1 SMN en gevinst på 460 millioner kroner knyttet til etablering av Fremtind i første kvartal 2019.

Resultat fra eierinteresser	1. halvår		Endring
	2019	2018	
SpareBank 1 Gruppen	224	117	106
Gevinst Fremtind Forsikring	460	-	460
SpareBank 1 Boligkreditt	22	-5	28
SpareBank 1 Næringskreditt	10	8	2
SpareBank 1 Kredittkort	8	11	-4
BN Bank	51	53	-2
SpareBank 1 Betaling	10	-6	16
Andre selskaper	1	5	-4
Sum resultat fra tilknyttede selskaper	786	183	603

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 SMN sin eierandel i SpareBank 1 Gruppen er 19,5 prosent. SpareBank 1 Gruppen eier 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 Forsikring, ODIN Forvaltning og SpareBank 1 Gruppen Finans. SpareBank 1 Gruppen eier 65 prosent av skadeforsikringsselskapet Fremtind som ble etablert per første januar 2019. DNB eier resten av selskapet.

SpareBank 1 Gruppens resultat etter skatt i første halvår 2019 ble 1.287 millioner kroner (601 millioner). Et svært godt resultat er følge av oppskrivning av eiendommer i livselskapet på samlet 597 millioner kroner. For øvrig er resultat i første halvår 2019 preget av høye fusjonskostnader Fremtind, økt skadeprosent og gode finansinntekter.

SpareBank 1 SMNs andel av resultatet for første halvår 2019 ble 224 millioner kroner (117 millioner), hvor oppskrivninger av eiendom utgjorde 116 millioner kroner.

SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Boligkreditt er etablert av bankene i SpareBank 1 Alliansen for å dra nytte av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene selger godt sikrede boliglån til selskapet og oppnår reduserte finansieringskostnader.

Per 30. juni 2019 har banken solgt lån på samlet 40,0 milliarder kroner (37,2 milliarder) til SpareBank 1 Boligkreditt tilsvarende 36,1 prosent (35,7 prosent) av bankens samlede utlån til privatmarkedet.

Bankens eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt i er 20,7 prosent, og bankens andel av resultatet i selskapet i første halvår 2019 ble 22 millioner kroner (minus 5 millioner).

SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Næringskreditt er etablert etter samme modell og med samme administrasjon som SpareBank 1 Boligkreditt. Per 30. juni 2019 er utlån på 1,7 milliarder kroner (1,8 milliarder) solgt til SpareBank 1 Næringskreditt.

SpareBank 1 SMN sin eierandel er 33,8 prosent av selskapet og bankens andel av resultatet for 2019 ble 10 millioner kroner (8 millioner). Bankens eierandel reflekterer bankens relative andel av solgte lån til næringseiendom og bankens eierandel i BN Bank. Av utlånene i SpareBank 1 Næringskreditt er 43 prosent solgt fra BN Bank.

SpareBank 1 Kredittkort

Resultatet i første halvår 2019 ble 44 millioner kroner (65 millioner). SpareBank 1 Kredittkort eies av SpareBank 1-bankene, og SpareBank 1 SMN har en eierandel på 17,3 prosent. SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet i første halvår 2019 ble 8 millioner kroner (11 millioner), og andel av porteføljen er 892 millioner kroner (893 millioner).

SpareBank 1 Kredittkort håndterer kredittkortprogrammet i LOfavør. Dette forsterker det forretningsmessige forholdet mellom LO og SpareBank 1 Alliansen.

BN Bank

SpareBank 1 SMN eier 35,0 prosent av BN Bank per 30. juni 2019.

Resultatet i BN Bank i første halvår 2019 ble 152 millioner kroner (162 millioner) som gir en avkastning på egenkapitalen på 7,5 prosent (8,7 prosent). SpareBank 1 SMNs andel av resultatet i BN Bank i første halvår 2019 ble 51 millioner kroner (53 millioner) justert for resultatandel i BN Bolig.

BN Bank skal primært være en privatmarkedsbank og hovedmarkedet er Oslo og Østlandsområdet.

BN Bank har i samarbeid med EiendomsMegler 1 Midt-Norge etablert selskapet BN Bolig hvor BN Bank har en eierandel på 50 prosent. Satsingen på eiendomsmegling i Oslo-markedet skal bidra til sterkere boliglånsvekst for BN Bank.

SpareBank 1 Betaling

SpareBank 1 Betaling er SpareBank 1 bankenes eierselskap for betalingsløsningene i Vipps. Vipps har mål om å være Nordens ledende finansteknologimiljø, og for SpareBank 1 SMN vil eierandel og tett samarbeid med Vipps være viktig for å holde på kunderelasjoner etter innføringen av PSD2. Vipps lanserer i 2019 flere tjenester som vil forenkle bankkundernes hverdag.

SpareBank 1 Betaling fikk i første halvår et underskudd på 24 millioner kroner (underskudd 31 millioner) som utgjør selskapets resultatandel fra virksomheten i Vipps. SpareBank 1 SMN sin andel av underskuddet utgjør 5 millioner kroner. I første kvartal korrigerer selskapet det rapporterte resultatet for 2018 med 72 millioner. SpareBank 1 SMN har derfor en positiv resultatandel fra selskapet på 10 millioner kroner i første halvår (underskudd 6 millioner).

Driftskostnader

Samlede kostnader i konsernet økte med 98 millioner kroner i 2019 og ble 1.404 millioner (1.306 millioner).

I banken er kostnadene økt med 34 millioner kroner siste 12 måneder. 12 millioner kroner av veksten er kostnader ved tildeling av egenkapitalbevis til bankens ansatte. Eksklusive dette har kostnadene økt med 3,5 prosent.

Kontinuerlig effektivisering av bankvirksomheten har gitt lavere bemanning, redusert kostnadsvekst og økt effektivitet. Siden 31. desember 2014 er bemanningen i banken redusert med 140 årsverk til 580. Endret kundeadferd og nye digitale løsninger vil bidra til fortsatt effektivisering.

Samlede kostnader i datterselskapene var 738 millioner kroner (674 millioner) og har økt med 64 millioner siste 12 måneder. Økningen er størst i SpareBank Regnskapshuset SMN, SpareBank 1 Markets og BN Bolig. I tillegg er DeBank datterselskap av SpareBank 1 SMN fra 2019.

Kostnader i forhold til inntekter ble i konsernet 40 prosent (47 prosent), i banken 26 prosent (29 prosent).

Konsernet arbeider med å etablere nye og skjerpede kostnadsmål.

Reduserte tap på utlån og garantier, lavt mislighold

I første halvår 2019 ble tap på utlån 126 millioner kroner (127 millioner). Tap på utlån utgjør 0,16 prosent av totale utlån (0,17 prosent).

På utlån til privatmarkeds kunder er det i første halvår 2019 tapsført 25 millioner kroner (tap 16 millioner).

Samlede nedskrivninger på utlån og garantier per 30. juni 2019 utgjør 1.008 millioner kroner (1.205 millioner).

Samlede problemlån (misligholdte og andre tapsutsatte) utgjør 1.998 millioner kroner (1.752 millioner) tilsvarende 1,22 prosent (1,23 prosent) av brutto utlån, inklusive lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Alle lån klassifisert i trinn 3 i forventet taps-modellen er definert som problemlån.

Mislighold over 90 dager var 356 millioner kroner (275 millioner). I prosent av brutto utlån er misligholdet 0,22 prosent (0,18 prosent).

Andre tapsutsatte engasjement utgjør 1.641 millioner kroner (1.477 millioner). Av brutto utlån utgjør andre tapsutsatte engasjement 1,00 prosent (1,05 prosent).

En stor andel av årets tap på utlån er knyttet til oljerelatert virksomhet. Det er god kredittkvalitet i den øvrige utlånsporteføljen.

Forvaltningskapital på 167 milliarder

Bankens forvaltningskapital per første halvår 2019 var 167 milliarder kroner (160 milliarder) og har økt med 7 milliarder tilsvarende 4,4 prosent det siste året. Forvaltningskapitalen har økt i hovedsak som følge av høyere utlånsvolum.

Per 30. juni 2019 er utlån på til sammen 42 milliarder kroner (39 milliarder) solgt fra SpareBank 1 SMN til SpareBank 1 Boligkreditt og til SpareBank 1 Næringskreditt. Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarene som omhandler vekst i utlån inkluderer dog utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

Høy, men avtagende vekst i utlån til bolig

Totale utlån har økt med 8,8 milliarder kroner (11,0 milliarder), tilsvarende 5,7 prosent (7,6 prosent) siste 12 måneder og var 163,6 milliarder (154,8 milliarder) per 30. juni 2019. Veksten i første halvår var 2,1 prosent (4,0 prosent).

- Utlån til personkunder økte siste 12 måneder med 7,0 milliarder kroner (10,0 milliarder) til 111,1 milliarder (104,1 milliarder). Vekst på 6,7 prosent (10,6 prosent). Veksten i første halvår var 2,8 prosent (5,5 prosent). Svakere vekst i første halvår tilskrives økt konkurranse i deler av bankens markedsområde
- Utlån til næringslivskunder økte siste 12 måneder med 1,8 milliarder kroner (1,0 milliarder) til 52,5 milliarder (50,7 milliarder). Vekst på 3,6 prosent (2,0 prosent). Utlån til næringslivskunder økte i første halvår 2019 med 0,6 prosent (1,2 prosent)
- Utlån til personkunder utgjorde 68 prosent (67 prosent) av totale utlån til kunder per 30. juni 2019

Det er ingen indikasjoner på økte taps- og misligholdsnivåer i bankens boliglånportefølje og kvaliteten i boliglånporteføljen er svært god.

Nye utlån til bedriftskunder er i hovedsak til mindre bedrifter og er prioritert utfra kapitalbegrensninger og lønnsomhetshensyn.

(Fordelt i henhold til sektor – se note 5)

God innskuddsvekst og styrket innskuddsdekning

Innskudd fra kunder økte siste 12 måneder med 6,2 milliarder kroner (4,8 milliarder) til 86,6 milliarder (80,3 milliarder). Dette tilsvarer en vekst på 7,7 prosent (6,3 prosent). Innskuddsveksten i første halvår 2019 var 7,4 prosent (5,1 prosent).

- Innskudd fra personkunder økte med 1,8 milliarder kroner (2,3 milliarder) til 36,2 milliarder, tilsvarende 5,4 prosent (7,2 prosent). I første halvår økte innskuddene i Privatmarked med 9,5 prosent (8,0 prosent)
- Innskudd fra bedriftskunder økte med 4,4 milliarder kroner (2,5 milliarder) til 50,4 milliarder, tilsvarende 9,5 prosent (5,7 prosent). I første halvår økte innskuddene i Næringsliv med 5,9 prosent (vekst 3,0 prosent)
- Innskuddsdekningen i SpareBank 1 SMN var 71 prosent (69 prosent). Innskuddsdekningen inklusiv lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt var 53 prosent (52 prosent)

(Fordelt i henhold til sektor – se note 9).

Investeringsprodukter

Samlet kundeportefølje av investeringsprodukter ført utenfor bankens balanse var 10,9 milliarder kroner (10,6 milliarder) per første halvår 2019. Økningen på 0,4 milliarder kroner er et resultat av godt salg og verdiøkninger, på ulike aksjefond.

Investeringsprodukter, kundeporteføljer (mill. kr)	1. halvår		Endring
	2019	2018	
Aksjefond	6.790	6.152	638
Spareforsikring	752	784	-32
Aktiv forvaltning	3.372	3.616	-244
Totalt	10.914	10.552	362

Forsikring

Bankens forsikringsportefølje er økt med 8 prosent siste 12 måneder. Det har vært tilfredsstillende vekst både på skade- og personforsikringer.

Forsikring, premievolum (mill. kr)	1. halvår		Endring
	2019	2018	
Skadeforsikring	846	794	52
Personforsikring	363	340	23
Tjenestepensjon	296	259	37
Totalt	1.505	1.393	112

Privatmarked

Totale utlån i privatmarkedet er 115 milliarder kroner (109 milliarder) og totale innskudd 43 milliarder kroner (40 milliarder) per 30. juni 2019. Dette er utlån til og innskudd fra lønnsstakere, landbrukskunder og enkeltpersonsforetak i morbanken.

I privatmarkedet ble samlede driftsinntekter 1.049 millioner kroner (986 millioner) i første halvår 2019, en økning på 63 millioner kroner. Netto renteinntekter utgjorde 664 millioner kroner (589 millioner) og provisjonsinntektene 385 millioner (397 millioner). Inntektene har økt i hovedsak som følge av økte utlån og bedre marginer på innskudd. Avkastning på anvendt kapital i privatmarkedssegmentet ble 13,8 prosent (13,2 prosent). Anvendt kapital er regulatorisk kapital på 15,0 prosent, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning.

Utlånsmarginen i første halvår 2019 ble 1,55 prosent (1,72 prosent), mens innskuddsmarginen ble 0,52 prosent (0,21 prosent) målt mot tremåneders NIBOR. Markedsrenten uttrykt ved tremåneders NIBOR har økt med om lag 50 punkter siste 12 måneder.

Utlåns- og innskuddsvekst i privatmarkedet siste 12 måneder ble henholdsvis 6,1 prosent (10,6 prosent) og 6,0 prosent (7,8 prosent).

Det er gjennomgående lav direkte risiko i utlån til privatkunder, og dette reflekteres i fortsatt lave tap. Det er ingen indikasjoner på økte taps- og misligholdsnivåer i bankens boliglånsportefølje. Låneporteføljen er i stor grad sikret med pant i boligeiendom.

Bankens distribusjonsmodell for privatmarkedet skal sikre økt salgskraft og kostnadseffektivisering. Salget skal øke i alle kanaler med sterk vekt på økt andel digitalt salg. Privatmarked innførte i 2018 et nytt CRM-system, Iver. Iver har effektivisert og forbedret kundeopplevelsen og styrket samspillet mellom analog og digital betjening. Bemanningen er redusert med 32 årsverk til 318 årsverk siden januar 2018. Banken skal opprettholde en sterk fysisk tilstedeværelse og samtidig fortsette kostnadseffektiviseringen.

Næringsliv

Totale utlån til næringslivskunder er 38 milliarder kroner (39 milliarder) og totale innskudd 42 milliarder (38 milliarder) per 30. juni 2019. Dette er en diversifisert portefølje med utlån til og innskudd fra næringslivskunder i Trøndelag og Møre og Romsdal.

Driftsinntektene ble 681 millioner kroner (643 millioner) i første halvår 2019. Netto renteinntekter ble 576 millioner kroner (541 millioner) og provisjonsinntektene og avkastning på finansielle investeringer 105 millioner (102 millioner).

Samlede tap i næringslivssegmentet er redusert til 93 millioner kroner (104 millioner) i første halvår 2019. Tapene er i all vesentlighet knyttet til kunder innen oljerelatert virksomhet.

Avkastning på anvendt kapital for næringslivssegmentet ble 11,8 prosent (10,8 prosent) i første halvår 2019. Anvendt kapital er regulatorisk kapital på 15,0 prosent, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning.

Utlåns- og innskuddsmargin ble henholdsvis 2,61 prosent (2,67 prosent) og 0,02 prosent (minus 0,05 prosent) i første halvår 2019.

Utlånene økte med 1,3 prosent (reduksjon 1,1 prosent) og innskuddene økte med 10,4 prosent (1,9 prosent) siste 12 måneder.

Datterselskaper

Samlet resultat i bankens datterselskaper i første halvår 2019 ble 226,5 millioner kroner (198,8 millioner) før skatt.

Resultat før skatt (mill. kr)	1. halvår		Endring
	2019	2018	
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	14,2	17,7	-3,5
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	74,4	72,3	2,1
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	61,8	44,0	17,8
SpareBank 1 Markets	28,6	36,0	-7,4
SpareBank 1 SMN Invest	47,3	23,2	24,1
DeBank	-8,2	-	-8,2
Andre selskaper	8,4	5,3	3,1
Sum	226,5	198,5	28,0

EiendomsMegler 1 Midt-Norge er markedsleder i Trøndelag og Møre og Romsdal med ambisjon om fortsatt å styrke markedsandelen. EiendomsMegler 1 Midt-Norge sitt resultat før skatt i første halvår 2019 ble 30,4 millioner kroner (33,6 millioner). Antall solgte boligenheter i 2019 var 3.367 mot 3.479 i første halvår 2018.

Selskapet har i samarbeid med BN Bank etablert selskapet BN Bolig, hvor EiendomsMegler 1 Midt-Norge og BN Bank eier 50 prosent hver. Resultatet er i BN Bolig er et underskudd på 16,8 millioner kroner (-15,4 millioner).

EiendomsMegler 1 Midt-Norge konsoliderer hele resultatet fra BN Bolig som datterselskap, og samlet resultat for EiendomsMegler 1 Midt-Norge inklusive BN Bolig var 14,2 millioner kroner (17,7 millioner).

SpareBank 1 Finans Midt-Norge hadde et resultat på 74,4 millioner kroner i første halvår 2019 (72,3 millioner), og har positiv resultatutvikling som følge av høy inntektsvekst og moderat kostnadsvekst.

Selskapets forretningsområder er hovedsakelig leasing til bedrifter og billån til privatkunder. Selskapet har leasing- og billånsavtaler for til sammen 8,4 milliarder kroner (7,3 milliarder), der leasingavtalene utgjør 3,4 milliarder kroner (3,3 milliarder) og billån 4,7 milliarder kroner (3,7 milliarder). Selskapet tilbyr også forbrukslån, og denne porteføljen var ved halvårsskiftet 0,3 milliarder kroner (0,2 milliarder).

Det har vært god vekst og spesielt på billån hvor veksten siste 12 måneder har vært 27 prosent (23 prosent). SamSpar-bankene i SpareBank 1 hadde per 30. juni 2019 en eierandel i SpareBank 1 Finans Midt-Norge på 32,1 prosent og Sparebanken Sogn og Fjordane en eierandel på 6,7 prosent. SpareBank 1 SMN eier 61,2 prosent av aksjene i SpareBank 1 Finans Midt-Norge.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN oppnådde i første halvår 2019 et overskudd før skatt på 61,8 millioner kroner (44,0 millioner). Selskapet har i 2019 gjennomført flere oppkjøp av virksomheter i Trøndelag og Møre og Romsdal. Selskapet har med dette passert 500 ansatte, har 11.000 kunder og er representert på 41 kontorer. Dette har bidratt til resultatforbedring og betydelig økning i både inntekter og kostnader.

Selskapet retter seg mot mindre bedrifter med gode teknologiske løsninger og et bredt tjenestespekter.

SpareBank 1 SMN Invest investerer i aksjer, hovedsakelig i regionale virksomheter. Selskapet hadde et resultat før skatt i første halvår 2019 på 47,3 millioner kroner (23,2 millioner).

Selskapet har aksjer til en verdi av 443 millioner kroner (573 millioner) per 30. juni 2019.

Verdiendringer og realisering av tap eller gevinster i selskapets aksjebeholdning utgjør 53,9 millioner kroner av selskapet netto totale inntekter.

SpareBank 1 Markets er datterselskap av SpareBank 1 SMN med eierandel på 66,7 prosent. Øvrige eiere er SpareBank 1 Nord-Norge, SpareBank 1 SR Bank, SpareBank 1 Østlandet og SamSpar-bankene. SpareBank 1 Markets har hovedkontor i Oslo og avdelinger i Trondheim, Ålesund og Stavanger. Det er 136 ansatte i selskapet.

SpareBank 1 Markets eier SpareBank 1 Kapitalforvaltning 100 prosent. Selskapet er sentralt i SpareBank 1 Markets sin satsing på kapitalforvaltning med en samlet forvaltningskapital på seksten milliarder kroner. Selskapet har 15 ansatte.

SpareBank 1 Markets' konsernresultat før skatt i første halvår 2019 ble 28,6 millioner kroner (36,0 millioner). Det har vært sterk vekst i inntekter fra emisjoner av egenkapital og obligasjoner, og stabile inntekter innenfor de andre forretningsområdene i konsernet i første halvår.

I SpareBank 1 SMN sitt markedsområde er SpareBank 1 Markets det ledende kapitalmarkedsmiljøet. SpareBank 1 Markets har hovedfokus på kunder hvor konsernet selv har en sterk konkurranseposisjon alene eller i samspill med eierbankene.

Tilfredsstillende finansiering og god likviditet

Banken følger en konservativ likviditetsstrategi som legger vekt på å ha likviditetsreserver som sikrer banken overlevelse i tolv måneder med ordinær drift og uten behov for ny ekstern finansiering.

Banken har likviditetsreserver på 30 milliarder kroner og er finansiert i 29 måneder med ordinær drift uten ny ekstern finansiering.

Myndighetene stiller krav til at alle kredittinstitusjoner skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffer til å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon.

LCR er beregnet til 165 prosent per 30. juni 2019 (150 prosent). Kravet er 100 prosent.

Konsernets innskuddsdekning per 30. juni 2019 inklusive lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt var 53 prosent (52 prosent).

Banken har god diversifisering mellom ulike finansieringskilder og -produkter. Andelen av bankens samlede pengemarkedsfinansiering med over ett års løpetid var 83 prosent (83 prosent) per 30. juni 2019.

SpareBank 1 Boligkreditt er bankens viktigste finansieringskilde og lån på samlet 40 milliarder kroner er solgt per 30. juni 2019.

Rating

Bankens rating hos Moody's og Fitch Ratings er henholdsvis A1 (outlook stable) og A- (outlook stable). Moody's endret i mai 2019 utsiktene for SpareBank 1 SMN og andre norske banker fra «negative» til «stable» outlook.

Soliditet

Ren kjernekapitaldekning per 30. juni 2019 ble 15,0 prosent mot 14,6 prosent ved årsskiftet. Konsernets målsetting for ren kjernekapitaldekning er 15,0 prosent. Myndighetskravet til ren kjernekapitaldekning er 13,9 prosent.

Risikoveid balanse (beregningsgrunnlaget) økte med 3,0 prosent i første halvår som følge av vekst i boliglån og økt kapitalbehov knyttet til overgangsordningen. Ren kjernekapital økte med 6,0 prosent første halvår som følge av et meget godt halvårsresultat og mottatt utbytte fra SpareBank 1 Gruppen i andre kvartal. Ren kjernekapitaldekning økte etter dette med 0,4 prosentpoeng i første halvår

Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) er 7,5 prosent (7,4 prosent).

Per 31. desember 2018 økte motsyklisk buffer fra 1,5 prosent til 2,0 prosent slik at krav til ren kjernekapital økte til 12,0 prosent, inkludert kombinerte bufferkrav. Inklusive et pilar 2-krav på 1,9 prosent er det samlede myndighetskrav 13,9 prosent. Påslaget er hovedsakelig knyttet til eierrisiko, markedsrisiko og konsentrasjonsrisiko på kreditt. Dette tillegget er gjenstand for vurdering fra Finanstilsynet hvert andre år. SpareBank 1 SMN har mål om en ledelsesbuffer på om lag 1 prosent over samlede pilar 1 samt pilar 2-krav til å kunne absorbere svingninger i risikovektet balanse samt svingninger i konsernets resultat. På bakgrunn av dette er konsernets kapitalmål på 15 prosent. Motsyklisk buffer er foreslått økt med 0,5 prosent til 2,5 prosent med virkning fra 31. desember 2019.

Ren kjernekapitaldekning er økt til 15,0 prosent, og er på nivå med konsernets målsetting på 15,0 prosent. Uvektet kapitaldekning på 7,5 prosent viser at banken er meget solid. Banken vil fortsatt arbeide med kapitaleffektivisering for å styrke lønnsomhet og soliditet. Styret legger til grunn at oppnåelse av konsernets kapitalmål vil skje gjennom styring av de kapitalkrevende aktivitetene.

Finansdepartementet sendte den 25. juni 2019 ut et høringsnotat om tiltak for å motvirke effektene av bortfall av Basel I-gulvet og SMB-rabatten. For SpareBank 1 SMN vil forslaget medføre at systemrisikobufferen øker med 1,5 prosent med virkning fra 31. desember 2019. Videre foreslås gjennomsnittlig risikovekt for

IRB-engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom på minimum 20 prosent, samt næringseiendom på minimum 35 prosent. Dette vil ikke ha effekt for beregningsgrunnlaget til SpareBank 1 SMN.

Bortfall av Basel I-gulvet vil styrke ren kjernekapitaldekning med 2,1 prosentpoeng. I tillegg kommer en positiv effekt av SMB-rabatten på om lag 0,3 prosentpoeng.

Bankens egenkapitalbevis (MING)

Bokført verdi per egenkapitalbevis per 30. juni 2019 var 87,04 kroner (80,21), og resultatet per egenkapitalbevis ble 8,23 kroner (5,75).

Pris/Inntjening var 5,94 (7,35) og pris/bok 1,12 (1,05).

Kursen ved halvårsskiftet var 97,70 kroner og det er i 2019 utbetalt 5,10 kroner i utbytte per egenkapitalbevis for 2018.

Risikoforhold

Konsernets problemlån preges av utfordringene knyttet til offshorenæringen. Lån til oljerelatert virksomhet utgjør per 30. juni 2019 2,9 prosent av konsernets samlede utlån. Kredittkvaliteten i bankens øvrige utlånsportefølje er tilfredsstillende. Det har ikke vært smitteeffekter fra oljerelatert virksomhet til andre bransjer, og det foreligger ingen øvrige vesentlige konsentrasjoner i misligholdte og tapsutsatte engasjement.

Den internasjonale veksten avtok noe gjennom 2018 noe som følge av usikkerhet knyttet til handelskonflikter samt Brexit. Så langt i år har veksten vært høyere enn ventet, men vekstforventningene er justert noe ned. Norsk økonomi har hatt drahjelp av internasjonal oppgang, bedret oljepris samt økte oljeinvesteringer. Den norske kronen styrket seg noe i første kvartal 2019, og er relativt uendret ved utgangen av perioden. Kronen er fortsatt på et relativt svakt nivå, noe som er positivt for norsk eksportnæring. Det forventes en viss styrking av kronen fremover som følge av økt norsk rentenivå. Reallønnsveksten forventes å øke noe i 2019. Kombinert med et fortsatt lavt rentenivå vurderer banken at tapsrisiko i bankens privatmarkedsportefølje vil være lav. Arbeidsledigheten er redusert i bankens markedsområde og banken legger til grunn at nivået vil være relativt moderat også fremover.

Kredittveksten blant norske husholdninger er fortsatt høyere enn lønnsveksten, men veksten er redusert gjennom 2018 og hittil i 2019. Renteøkninger vil kunne påvirke boligprisene negativt, og det vil sannsynligvis virke dempende på kredittterspersølsen. En situasjon med fallende boligpriser og forventningen om høyere renter vil sannsynligvis føre til økt sparerate i norske husholdninger, noe som vil kunne gi redusert omsetning for deler av norsk næringsliv.

Bankens resultater påvirkes direkte og indirekte av svingningene i verdipapirmarkedene og særlig verdsettelse av basisswapper bidrar til volatilitet. Den indirekte effekten skyldes i all hovedsak bankens eierandel i SpareBank 1 Gruppen hvor både forsikringsvirksomheten og fondsforvaltningsaktivitetene påvirkes av svingningene.

Banken er også eksponert for risiko knyttet til tilgang på ekstern finansiering. Dette reflekteres i bankens konservative likviditetsstrategi (se avsnitt foran om finansiering og likviditet).

Styrket innsats for å bekjempe hvitvasking

Myndighetene krever at bankene forsterker innsatsen mot hvitvasking og terrorfinansiering, blant annet uttrykt i ny forskrift til hvitvaskingsloven i oktober 2018. SpareBank 1 SMN har styrket dette arbeidet

gjennom tydeligere organisering og økt ressursbruk. I alt 50 medarbeidere i banken er for tiden dedikert til denne oppgaven.

Ett av tiltakene er å hente inn oppdatert legitimasjon på alle personkunder, bedriftskunder og lag og foreninger. Dette er i tråd med nye krav om konkret risikovurdering av hver enkelt kunde. Tiltaket er forebyggende, og gir kunden styrket vern mot kriminelle handlinger som hvitvasking, terrorfinansiering og ID-tyveri.

SpareBank 1 SMN har nulltoleranse for hvitvasking og terrorfinansiering, og har etablert gode rutiner for å sikre at dette ikke kan skje gjennom oss. Vi har ingen mistanke om at banken er blitt utsatt for slike kriminelle handlinger.

Forsikringsfusjon

SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA inngikk 24. september 2018 avtale om å slå sammen sine forsikringsvirksomheter. Fusjonen ble godkjent av Finanstilsynet 21. desember og trådte i kraft med virkning fra første januar 2019. Det fusjonerte selskapets navn er Fremtind Forsikring AS. Som ledd i transaksjonen er planen å fisjonere de individuelle personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring AS (livselskapet) og DNB Livsforsikring AS og de bedriftsbetalte personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring AS, til det fusjonerte selskapet. Denne delen av transaksjonen avventer myndighetenes godkjenning.

I transaksjonsavtalen er det lagt til grunn et bytteforhold på 80 prosent for SpareBank 1 Gruppen AS og 20 prosent for DNB ASA. Dette bytteforholdet baserer seg på fremforhandlet markedsverdi av de to skadeforsikringsselskapene, inklusive verdien av personrisikoproduktene i den planlagte fisjonen. DNB ASA har deretter kjøpt seg opp til en eierandel på 35 prosent i selskapet. DNB har i tillegg sikret seg en opsjon på å kjøpe seg opp til 40 prosent eierandel.

I transaksjonen er det nye skadeselskapet verdsatt til 19,75 milliarder kroner, inklusive verdien av personrisikoprodukter. Fremtind Forsikring, uten personrisikoproduktene, er verdsatt til 13,5 milliarder kroner. Fusjonen og DNBS oppkjøp fra 20 til 35 prosent eierandel har samlet medført en økt egenkapital for SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå på ca. 4,7 milliarder kroner. Majoriteten (SpareBank 1-bankene og LO) sin andel av denne økningen er 2,4 milliarder kroner. SpareBank 1 SMN sin andel av denne økningen (19,5 prosent) utgjør 460 millioner kroner.

Utsikter

Resultatet i første halvår 2019 ble ekstraordinært godt etter gevinster ved etablering av Fremtind Forsikring og oppskrivning av eiendom i SpareBank 1 Forsikring. Resultatet er også godt eksklusivt disse gevinstene med en avkastning på egenkapitalen over det målsatte nivået på 12 prosent.

Bankens gode resultat gjenspeiler at det også går godt i Midt-Norge. Ifølge Norges Banks regionale nettverk per mai 2019 øker aktiviteten i næringslivet i regionen. I Trøndelag melder bedriftene i nettverket om en veksttakt på 2,5 prosent i mai, opp fra 1,9 prosent forrige kvartal. I Møre og Romsdal øker veksten til 1,4 prosent, opp fra 1,3 prosent forrige kvartal, men på samme nivå som i fjor. Aktiviteten øker mest innen oljeleverandørindustrien, tjenesteyting samt bygg og anlegg.

SpareBank 1 SMN har en aktiv rolle i utviklingen av felles løsninger og selskaper i den norske banknæringen. En viktig strategi for SpareBank 1 SMN har vært å utvikle en diversifisert forretningsmodell gjennom et bredt tjenestetilbud. Dette gir høy produktdekning som bidrar til kundetilfredshet og robust inntjening. Dette vil fortsette.

Den økende markedsrenten bidrar til en bedret egenkapitalavkastning gjennom reprising av kunderenter og økende forrentning på konsernets egenkapital.

Banken legger stor vekt på å opprettholde posisjonen som markedsleder i sine markedsområder, og planlegger for utlånsvekst til personkunder over markedsveksten.

Banken styrker posisjonen som den ledende banken for små bedrifter gjennom et bredt produktspekter, gode digitale løsninger og kompetente rådgivere. Gjennom integrasjonen av DeBank utvides produktspekteret overfor bedriftene innenfor fordringsfinansiering. Utlånsveksten til næringslivskunder er primært på små og mellomstore bedrifter. Dette forventes å fortsette.

Strategien med å være en digital bank med personlig og lokal signatur står uendret. Det er fortsatt et potensial for effektivisering i konsernet gjennom forenkling og automatisering.

Tap på utlån forventes å bli lavere i 2019 enn i 2018. Tap er fortsatt i all hovedsak innenfor oljerelatert virksomhet. Det er svært lave tap i bankens øvrige utlånsportefølje.

Ren kjernekapitaldekning er økt til 15 prosent, og er som målsatt. Uvektet kapitaldekning på 7,5 prosent viser at banken er meget solid. Banken vil fortsatt arbeide med kapitaleffektivisering for å styrke lønnsomhet og soliditet. Styret legger til grunn at konsernets kapitalmål vil nås gjennom styring av de kapitalkrevende aktivitetene.

Første mai tiltrådte Jan-Frode Janson som konsernsjef i SpareBank 1 SMN.

Styret forventer at 2019 blir et godt år for SpareBank 1 SMN hvor minimum 50 prosent av resultatet utbetales som utbytte til investorer og samfunnet.

Trondheim, 7. august 2019
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal
Styrets leder

Bård Benum
Nestleder

Christian Stav

Mette Kamsvåg

Morten Loktu

Janne Thyø Thomsen

Tonje Eskeland Foss

Inge Lindseth
Ansattrepresentant

Christina Straub
Ansattrepresentant

Jan-Frode Janson
Konsernsjef